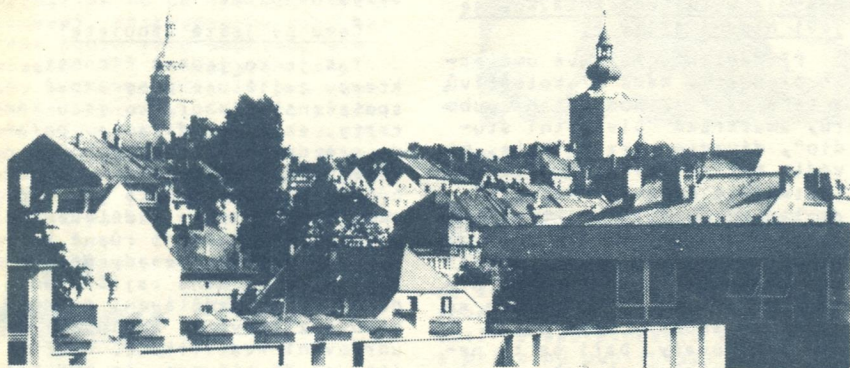

NÁRODNÍ DIVADELNÍ DÍLNA '85

ŠUMPERK - DŮM KULTURY ROH PRAMET 17.-24.8.

ÚVODEM

Při realizaci závěrů XVI. sjezdu KSČ v oblasti kulturně-výchovné činnosti věnují státní orgány a jednotlivé společenské organizace péči dalšímu prohlubování jejího socialistického obsahu. V přístupech všech organizátorů kulturně výchovné činnosti převládá úsilí, aby celá široká škála jejich forem směřovala k prohlubování ideové a světonázorové výchovy pracujících a mládeže, zpevnování jejich třídního, internacionálního a vlasteneckého cítění k formování socialistického člověka. Zvláště významný úkol v tomto směru stojí před Socialistickým svazem mládeže, který se podílí na rozvíjení a realizaci celého komplexu kulturně-výchovné činnosti mladé generace v činnosti, která napomáhá uspokojovat kulturní potřeby a zájmy mladých lidí. Socialistický svaz mládeže systematicky věnuje v rámci celého komplexu KVC pozornost rozvoji zájmově-umělecké činnosti jako formy, která vytváří přirozenou tvůrčí aktivitu mladých lidí a formuje aktivní přístup ke kulturním hodnotám. Nejsou nám neznámé festivaly a přehlídky, jako je například Porta /přehlídka vokálních, instrumentálních skupin/, festival Politické písně, Šrámkův Písek /přehlídka divadel malých jevištních forem/, Wolkrův Prostějov /přehlídka recitátorů a recitačních kolektivů a jiné. Základní organizace a

orgány SSM jsou zřizovateli více než 10.000 amatérských souborů, zřizovateli řady profesionálních klubů mládeže, zároveň se podílí na akcích společenské zábavy. Působí tak na značnou část chlapců a děvčat, přispívají k formování jejich socialistického životního způsobu. Přes tyto nesporné pozitivní výsledky, se však projevuje řada nedostatků a problémů, které svaz společně se státními orgány řeší. Dobrých výsledků bylo dosaženo především v ovlivňování obsahu rockové hudby, avšak v praxi se setkáváme s některými akcemi ZUČ či klubovými pořady, které neodpovídají potřebám společnosti i mladých lidí z hlediska obsahu i forem práce. Nelze přehlížet nevhodnou dramaturgickou orientaci některých amatérských souborů a úroveň akcí společenské zábavy. Zamýšlíme se proto nad metodami práce, které mnohdy neodpovídají novým potřebám, což vede k tomu, že se k realizaci úkolů KVC přistupuje v některých základních organizacích formálně a stereotypně. Proto je důležité hlouběji poznat potřeby a zájmy mladých lidí a v činnosti SSM vytvářet předpoklady pro uspokojování a rozvíjení specifických kulturních potřeb. Vážné úkoly před nás staví proměny, které přináší vědeckotechnický rozvoj. A to jak z hlediska utváření nových kulturních zájmů a potřeb lidí, tak pronikání techniky do forem kulturně-výchovné práce. Jde například o celou oblast audiovizuální techniky, která musí mít

své místo v činnosti klubu mládeže i souborů ZUČ. Výrazný podíl na rozvoji umělecké úrovně a hledání nových forem ZUČ má přehlídka divadel malých divadelních forem Šrámkův Písek. Socialistický svaz mládeže již desítky let je spolu s dalšími organizacemi hlavním pořadatelem. I tato přehlídka doznala za poslední období řady změn. V současné době končí poslední rok pětiletého festivalu ZUČ, jehož Šrámkův Písek je součástí. V tomto období již můžeme bilancovat, ale i plánovat jakým směrem budeme ovlivňovat dramaturgii divadel malých jevištních forem v příštím období. Domníváme se, že pořádání této přehlídky jako bienále se ukázalo prospěšné. Soubory, které se zúčastní přehlídky, dostaly možnost konfrontovat výsledky své práce za delší časové období. Zároveň však časová přestávka omezila možnost hlubší vzájemné výměny zkušeností. To vedlo k tomu, že ČUV SSM za odborné spolupráce ÚKVC připravil pracovní setkání amatérských divadelníků - Národní divadelní dílnu. Průběh minulých Divadelních dílen prokázal důležitost těchto setkání, především pro ty mladé lidi, pro které se tvůrčí umělecký výkon stává významnou součástí jejich kulturního rozvoje, kteří svou touhou po krásnu proměnují v široký zážitek i pro své vrstevníky. Staly se příležitostí pro členy souborů, jejich režiséry, dramaturgy i herce. I pro samotné lektory představuje významnou funkci ve spojení s mladými lidmi i zdroj zkušeností pro jejich další tvůrčí práci. To vše jsou rysy i naší Národní divadelní dílny v Šumperku, která je již třetím takovým setkáním. Zkušenosti získané v Prostějově, Brně i vlastní potřeby účastníků přispěly k dalšímu prohlubování jejího obsahu. Jsem názoru, že Divadelní dílna splní své poslání a přispěje jako inspirace pro činnost mladých divadelníků. Věřím, že letošní Divadelní dílna přispěje k naplňování obsahu celé zájmově-umělecké činnosti formování všestranně rozvinutého mladého člověka bohatého svými prožitky, aktivně naplňujícího své potřeby, pro něhož se stává společensky prospěšná práce první životní potřebou.

Vlasta Hofmannová

DŮM KULTURY

Dům kultury ROH Pramet Šumperk

Otevřen 7. května 1980 na počest 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Středisko kulturního a společenského života pracujících a obyvatel města, okresu i širokého okolí. Investorem byla Ústřední rada odborů a generálním dodavatelem Okresní stavební podnik Šumperk nákladem 40 miliónů korun. Velký sál s kapacitou 1.000 míst, malý sál s kapacitou 100 míst, loutkový sál s kapacitou 154 místa četné další klubovny, zkušebny a místnosti. Interiér vybaven velkým množstvím uměleckých děl.

Dům kultury vytvořil pro účastníky Národní divadelní dílny ideální pracovní prostředí, umocněné estetickým dojmem z interiéru a z vystavených uměleckých děl. Nabízí se otázka, zda tento krásný prostor je také dostatečně využit pro kulturní a uměleckou činnost. Zeptali jsme se proto za všechny účastníky NDD 85 ředitele Domu kultury, Ing. Ivana Štodta:

Dokážete naplnit váš rozlehlý Dům kultury vůbec odpovídající činností?

Nejen, že všechny prostory DK jsou celoročně plně vytiženy, ale dostáváme se dnes už do situace, že naopak k naplnění našich záměrů bychom

vlastně potřebovali prostory další. Jenom pro ilustraci, v loňském roce jsme zajišťovali více než 3.800 akcí, kterých se zúčastnilo 240 tisíc návštěvníků. Tedy vlastně 10 akcí denně po celý rok a to není určitě málo.

Pozvídáme se tedy, že činnost je velmi rozsáhlá. Kde se její hlavní těžiště?

Především v zájmové umělecké činnosti. Máme 27 kolektivů, z toho např. 7 hudebních souborů, amatérské "Divadelní studio", divadlo poezie "Puls", divadlo malých jevištních forem, loutkářské divadlo "Kukátko", dětský dramatický a loutkářský kroužek a mnohé další. O rozsahu činnosti souborů ZUČ svědčí 400 vystoupení pro 100 000 diváků za loňský rok. Snažíme se, aby tyto soubory mezi sebou spolupracovaly. Daří se to nejen při velkých akcích, ale úspěch měla inscenace hry Voskovce a Wericha "Kat a blázen" na které se podílely skupina historického šermu, skupina historického tance a všechny divadelní soubory. Myslím, že více než 20 repríz tohoto představení hovoří za vše. A tyto dobré výsledky pak přinášíjí uznání - krajská soutěž v recitaci a divadel poezie byla už poněkolkáté právě v Šumperku.

Věnujeme se i výtvarné činnosti, kde pracují mimo jiné

kroužky foto, malby, grafiky, užité techniky. Dobré výsledky má i Studio odívání, jehož členové si sami navrhnou, šijí i předvádějí na módních přehlídkách. Dobře pracují i kroužky mimoumělecké činnosti, třeba filatelisté a hádankáři. Aktivní jsou Kruhy přátel hudby a výtvarného umění.

Čemu se ještě věnujete?

Tak je to jednak činnost, kterou zajišťuje programové společenský odbor, to jsou koncerty, estrády, divadla, pořady pro děti, výstavy i komponované pořady k výročím i významným událostem. A dále jsou to akce mimoškolního vzdělávání a výchovy, to znamená různé kurzy, přednášky a besedy pro veřejnost a zejména zajišťování podnikového vzdělávání pracovníků k získávání, zvyšování a udržování kvalifikace. Dostali jsme se do situace, že Dům kultury se podílí na všech významných kulturně-politických akcích ve městě. Tak jsme třeba zajišťovali i plněm rozsahu program při 1. máji a podílíme se na organizaci i obsahově zajištění celostátní výstavy Hifi era a celostátní výstavy výtvarníků AMO.

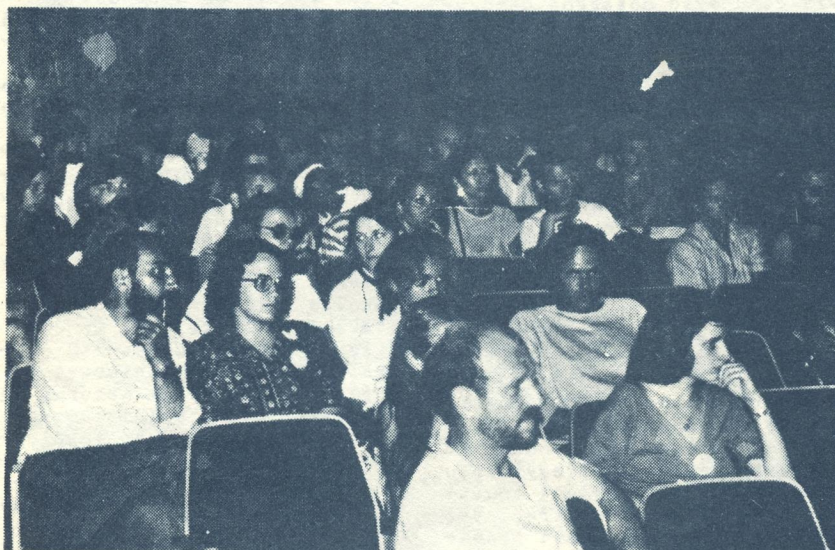
Činnost je tedy bohatá a široká. Jak se vám vůbec daří zajišťovat tento rozsah provozně a ekonomicky?

Naše činnost je dotována sdruženými prostředky 27 podniků a organizací, za koordinaci a řízení ZV ROH Pramet a samozřejmě za pomoci Ústřední rady odborů. Provoz zajišťuje 52 stálých a 80 externích spolupracovníků a to mnohdy nejen v DK, ale i v dalších zařízeních ve městě. Máme štěstí, že naprostá většina našich lidí jsou nejen dobří odborníci, ale i fandové. A s nadšením a dobrou vůlí se dají překonat všechny problémy.

Děkujeme za rozhovor a přejeeme hodně úspěchů.

PRAMET

Národní podnik má asi 2.500 pracovníků a vyrábí především tvrdé kovy pro obráběcí stroje, dále umělé diamanty pro vrtáky a frézy, ferritové paměti do počítačů a v poslední době vycylovací zařízení pro televizní obrazovky.

DIVADELNÍ DÍLNA

Pořádal Český ústřední výbor Socialistického svazu mládeže za odborné spolupráce Ústavu pro kulturně výchovnou činnost. Spolupořadatelé Ministerstvo kultury ČSR, česká odborová rada a Dům kultury ROH Pramet v Šumperku.

Divadelní dílna je pracovním, seminárním setkáním členů amatérských divadel malých jevištních forem, autorského netradičního divadla. Pravidelně se uskutečňuje vždy v roce mezi dvěma Šrámkovými Písky a je určena frekventantům ve věku 17 - 30 let. Kromě českých seminářistů se DÍLNY zúčastní mladí divadelníci ze zemí středoevropské sekce AITA/IATA /mezi národní organizace amatérského divadla /.

Téma dílny: DIVADLO A SPOLEČNOST /očekávání a odpovědnost/

Forma práce a rozvržení aktivit:

- a/ psychofyzická cvičení /ráno, v podvečer/
- b/ práce ve třídách /dopoledne odpoledne/
- c/ inspirativní představení, filmy, videa /večer/
- d/ konfrontace metod a výsledků práce jednotlivých tříd /závěrečný den - sobota/

Psychofyzická cvičení

cíl: získat představu o metodách a postupech, kterými mohou frekventanti prohlubovat své dovednosti v práci vlastního souboru

a/ Hudebně - pohybové rozcvičky

lektor: ing. Miroslava Kovářová, pedagožka tance, vedoucí souboru Allegro Bratislava

b/ metodika hlasové výchovy
lektor: Regina Holéčková, pedagog DAMU Praha

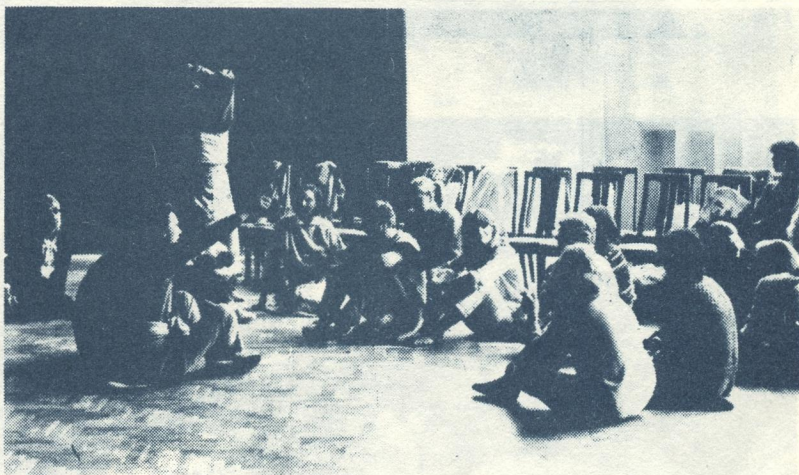
Třídy

cíl: inspirace osobitým divadelním názorem, rozšířit obzor i výrazové schopnosti absolventů a posílit jejich vlastní kreativitu v divadelní práci

1. Klasický text - tradičně?

lektori: Ewald Schorm, režisér Praha; Zdeněk Potužil, režisér Divadla na okraji Praha
určeno: zájemcům s delší zkušeností z divadelní práce, zvláště režisérům

výchozí text: W. Shakespeare: Romeo a Julie

2. Hudebně - pohybové divadlo

lektori: Ondrej Soth, choreograf Slovenského národného divadla Bratislava; Miroslava Kovářová

určeno: pohybově vyspělým zájemcům /pantomima, muzikál, taneční divadlo/

- výrazové prostředky soudobého tanečního divadla, aplikace muzikálu v naši společnosti

3. Publicistické divadlo

lektori: Ondřej Pavelka, herec Divadla na okraji Praha; Dr. Miki Jelínek, hudebník a herec Divadla na okraji Praha

určeno: mladším začínajícím divadelníkům, zvláště hercům
východisko: vlastní tvorba, výpověď o sobě a společnosti

4. Generační /?!/ divadlo

lektori: Dr. Jan Borna, student režie DAMU; Roman Ráček, vedoucí souboru VADIDLO Brno
určeno: mladším, začínajícím divadelníkům, zvláště hercům - sebepoznání jako východisko divadelní práce

PROGRAM

sobota 17.8.

16,00 zahájení

20 - 22,00 práce ve třídách

neděle 18.8. - pátek 23.8.

7,30 - 8,15 - rozcvička

9,30 - 12,30 - práce ve třídě

14,00 - 18,00 - práce ve třídě
hlasová výchova 1 hodina denně postupně dle tříd

od 20,00 - večerní program /divadla, filmy, videa
do 24,00 - posezení v klubu

sobota 24.8.

9,00 - 12,30 práce ve třídách

14,00 - 18,00 konference výsledků práce

PROGRAM

Zpravodaj Národní divadelní dílny 1985 v Domě kultury ROH Pramet v Šumperku. Redakce: I. Hruban, R. Doležalová, S. Jedlička, V. Sléha, E. Jahelka, Přepis H. Nikodemová, tisk Severomoravské tiskářské závody v Šumperku. Náklad 300 ks. Povoleno ONV v Šumperku

I. třída HOVOŘÍ

E. Schorm

Jsme velice rádi, že jste přijal nabídku účastnit se jako lektor Divadelní dílny. Co jste od toho očekával?

- Inspiraci.

Co se Vám na práci s amatéry líbí?

- Právě ta inspirace.

A co ne?

- Tvorba není otázkou vzdělanosti, pramení z nitra člověka, z intuice, ale nicméně je třeba aspoň něco vědět..

Co Vás na divadle stále přitahuje a vzrušuje?

- Dialog s divákem

Jaký typ divadla máte nejraději?

- Mám rád všechny typy divadla pokud to není divadlo falešné.

KLASICKÝ TEXT TRADIČNĚ?

Je trochu obtížné napsat ve středu, o čem byl celý náš společně strávený týdenní čas.

Původně zvolené téma a text Romea a Julie jsme snad trochu drasticky redukovali v několika zdánlivě jednoduchých tvrzeních: divadlo má tělo, divadlo má podhoubí, divadlo je věc veřejná, divadlo je v prostoru a čase...

Na jednu stranu jsme nechtěli falešně připustit práci, kde by byly pominuty základní nároky a předpoklady. Například jak říkat těžký blankvers bez hlasové průpravy i když, jak jsme se snažili vysvětlit na rytmickém základu, nemuselo by to zas být tak moc složité když by...

Na druhé straně teď ve středu doufáme, že si každý odnese alespoň několik nejzákladnějších pouček, bez nichž nemůže nedocházet k hrubým chybám.

Tedy zdánlivě málo, ale třeba k podstatě.

Zdeněk Potužil
Ewald Schorm

II. třída

BEZ POHYBU NENÍ ŽIVOTA

PROSTOR, ČAS, MYŠLENKA.

/Rozhovor o Ondřejem Šothem, choreografem SND, lektorem třídy hudebně-pohybového divadla/

Odkud?

Lidé v naší třídě vesměs nikdy předtím hudebně pohybové divadlo nedělali, což ze začátku znamenalo značnou komplikaci, která do jisté míry poznamenala a předurčila celou další práci. Navíc nebyli zvyklí na způsob režijně-herecké práce, někteří se s tím hůř vyrovnávají.

Jak?

Rozdělili jsme si naši činnost do dvou základních etap. V první jsme dali maximum prostoru na improvizaci a využití fantazie jednotlivce. Zadáli jsme etudy na seberealizaci, snažili jsme se navodit nebo umožnit jim jistý pocit sebe sama v prostoru, v čase, v myšlence. V druhé etapě už zadáváme konkrétní, režijně vedené úkoly, kde znázorňují zcela určitou kolektivní situaci.

Společně sami?

Zároveň s uvědoměním si vlastního těla, jeho možností, schopností, koordinace pohybů, uvolnění i napětí, jde o pocit kolektivu jako masu, síly, pochopení, co všechno je kolektiv schopen říci, vyjádřit. Výsledky jsou samozřejmě různorodé. Někdo tu hru přijme okamžitě, bez výhrad, jiný se v ní teprve hledá, leckdy i bez stálé vnitřní potřeby. Ten má ovšem pak z té práce nejmenší přínos.

Konflikt jako řešení?

Objeví se proti režirovanému lektorskému pojetí i naprosto protichůdný názor jednotlivce. Dojde ke konfliktu, který je částečně smyslem, důsledkem i řešením. Snažíme se sporný bod probrat konstruktivně, rozhovorem, v němž obapolně dojde k vyjasnění, ovšemže za vyhrazeného práva vlastního, osobitého náhledu. Každý zkrátka projevívá sám sebe.

"Sešli jsme se tu všichni ochotní /alespoň jsem vycítila/ si hrát - každý si způsob zřejmě představoval různě, ale postupem času se ladíme na stejnou strunu. Lektori nám pomáhají objevovat v možnostech našeho těla to, co sami chceme najít. A taky hlavně chuť do pokračování v tom, co tady začínáme. S přibývajícím dnem mám čím dál tím lepší pocit, jak ze cvičení /poznávám k čemu se chci dopracovat/, tak ze společných etud, ve kterých se tu učím maximálně se soustředit, reagovat briskně na danou situaci. Zkrátka cítím, jak jsem postrkována pořád blíž k tomu, čeho bych chtěla dosáhnout. Na každém z nás potom záleží využití a smysl Dítěny - ten se ukáže v životě dalším".

Názor jedné členky naší třídy snad nejpřesvědčivěji vyjádřil záměr a obsah práce skupiny hudebně-pohybového divadla. Sešli se tady lidé s různými názory a představami o pohybu v souvislosti s divadlem, ale hlavně s minimálními zkušenostmi o tom, co je to technika pohybu. Takže po úvodní konfrontaci našich představ o práci ve třídě - v souvislosti s pohybovými dispozicemi jejich členů - jsme našli model systému naší práce, který zahrnuje technická cvičení zaměřená na uvědomění si vlastního těla, na zvládnutí koordinace těla prostřednictvím jednoduchých pohybových vazeb. Trénink má být vlastně návodem jak začít pracovat s pohybem - od zafixování si základního správného postoje dále k ovládnutí jednotlivých částí lidského těla. Práci na pohybových etudách jsme chtěli dokázat, že pohyb těla může být prostředkem na vyjádření myšlenek a pocitů člověka, že v pohybu se skrývá mnoho divadelnosti. Chtěli jsme dosáhnout, aby se lidé do kázali uvolnit v pohybu, aby se stal formou jeho projevu rovnocennou s ostatními prostředky, které používají při své práci v divadle. Nezbyvá nám než doufat, že se naši frekventanti stanou misionáři, kteří budou šířit poznatky o práci s pohybem a jeho užitečnosti pro každého herce a člověka.

Ing. Miroslava Kovářová
Ondřej Šoth

HROMADA PROPLETENÝCH TĚL

III. třída

Slovo pedagogů úvodem:

V této chvíli jsme uprostřed časového plánu naší práce. Jsouce postaveni před ne snadný úkol zhodnotit její zá věr, na který dojde za čtyři dny, rozhodli jsme se požádat o pomoc členy naší pracovní skupiny "publicistického" divadla.

Slovo mají členové skupiny:

Kvantita se zpravidla mění v kvalitu. Ale v metodice divadla je jednotvárnost velmi nebezpečná.

Atmosféra je příjemná, ale nedostal jsem zatím skoro žádné informace.

Já si myslím, že směřujeme k tomu, abychom věděli, jakým způsobem se máme na nějaký herecký výkon připravit.

Myslím si, že vzájemná hra na pravdu pomohla některým lépe se v sobě orientovat.

Během několika dní se nám podařilo zbořit bariéru studu. Nelíbí se mi, že i zde má den jen 24 hodin.

Velmi neurčitá představa o pojmu "publicistické divadlo" se ve mě díky práci ve skupině mění v přesvědčení o možnosti skvělého způsobu života.

Práce ve skupině mi připadá neefektivní, očekávala jsem větší intenzitu.

Jsem ráda, že tu není chvilka času na nicnedělání.

Zpočátku jsem měla pocit zbytečnosti, teď už ne.

Práce v naší skupině se mi jeví jako objevování už dávno objeveného, přitom nezbytně nutného k naší další divadelní práci. Krásné kolektivní zážitky, které vedou k osobitému vyjádření.

Zatím největší zážitek mám z hromady propletených vstávajících a áááujících těl. Jsem z toho paf.

Pořád to není ono - málo lidí dovede systematictější pracovat....

Můj největší pocit soudržnosti naší skupiny: hromada propletených těl.

Po počátečním usilovném odporu OTEVŘÍT SE jsme se nakonec otevřeli.

Škoda jen, že se neučíme všichni stejně rychle. Ale to je vlastně fajn.

Práce ve skupině by mohla být organizovanější s motivací jednotlivých činností.

Pochopila jsem nutnost kontaktu s lidmi na jevišti.

Začátek - překvapení: místo vrstevníků i čtyřicetiletí lidé.

Ze začátku se mi zdálo, že se moc filozofuje a trochu mě to... /cenzurováno/. Potom jsme konečně našli společně ušlechtilý zájem.

Ze začátku jsem byla trochu na rozpacích... Proč bych se měla svěřovat lidem, které vůbec neznám? Později jsem si však vytvořila k tomu vztah, který mi dovoluje všeho se účastnit. Zaujalo mě - růst zvuku a kruh s vanou, pro pocit opravdu společného zážitku.

Velice nás žene čas - aby se všechno stihlo.

Přijela jsem asi tak před půl hodinou. Ale můj první dojem je, že to tady bude asi perfektní.

Práce ve skupině mi přinesla dobrý pocit ze společného vkladu všech do této činnosti, i když se zpočátku zdálo, že k tomu nedojde.

Dovolím si tvrdit, že Dílna pravděpodobně hluboce a podstatně ovlivní další moji práci v divadelním souboru i v zaměstnání.

Proces úvodu do základů hereckého umění je pro mne velmi zajímavý, stejně jako cvičení, která pomáhají probudit schopnosti jednotlivých lidí, i když se s nimi nesetkávám poprvé - a znám i jiné způsoby. Velice se mi líbí atmosféra, která vládne ve skupině. Projevuje se umění pedagogů stmelit skupinu.

Účelem práce ve skupině je poznat za náky období lidi kolem sebe. Po té divadelní stránce to už začíná pomalu fungovat. Ale když vyjdem ven z divadla, tak pouto mezi námi se ztrácí. A hlavně ženský se cukaj.

Slovo pedagogů na závěr:

Základem naší pracovní koncepce není vlastně "výuka". Kladli jsme malý důraz na problémy divadelní formy a na konkrétní zdokonalování herecké techniky. Ne proto, že by jich na divadle nebylo zapotřebí. Ale proto, že jsme se tentokrát soustředili na tři složky divadelní práce, které považujeme za rovnocenné výše uvedeným, a jejichž význam se podle našeho nejlepšího vědomí a svědomí všeobecně podcenuje: osobní vztah k tématu výpovědi, schopnost poznávat a ovládat sebe sama ve vztahu k okolí a etika divadelní /neřku-li jaké koliv/ práce.

Dr. Miki Jelínek
Ondřej Pavelka
Eva Salzmannová

OD SETKÁNÍ K NÁPADU

IV. třída

motto: Borna: Kdo je váš nej-
oblíbenější lektor?
Věruška: Jan Borna.
Ráček: Kdo je váš nej-
oblíbenější lektor?
Alenka: Roman Ráček.

Reálná zpráva o fiktivní
práci aneb fiktivní zpráva o
reálné práci aneb reálná práce
na fiktivní zprávě aneb práce
na zprávě o fiktivní realitě
aneb zpráva o práci na reálné
fikci

Borna a Ráček /dále BaR/: Ta
účastnice v tom tričku, no ty,
co říkáš projektu, kterého se
účastníš?
Danička: /dále D/ Jsem moc rá-
da, že jsem se mohla Vašeho
projektu zúčastnit.
BaR: Zažila jsi někdy něco TA-
KOVÉHO !!!!!?
Pavlinka: Já se stydím...
Borna: Ale...
Ráček: No...
Borna: No...
Ráček: Ale...
BaR: Ale no...
Pavlinka: Já jsem Pavlinka.
Alena: Nikdy jsem nic podobné-
ho nezažila.
BaR: Konkrétně...!
Alenka: Ty provazy se mi moc
líbí.

BaR: Jaké provazy? Tak to řek-
ni celou větou, vždyť jsme si
to vysvětlovali. Poslouchala
jsi vůbec?

Alenka: Ano, provazy, kterými
se skupinově poutáme ke kúlu,
což je vlastně symbol základu
naší skupiny, tak teda ty pro-
vazy, tak ty se mi moc líbí.
BaR: A jakou možnost pro tvou
práci ti provazy nabízejí?
Alenka: Pro práci?
BaR: Vypadni! Jiříčko, ty!
Jiříčko: Jestliže nám bylo ře-
čeno, že kúl je symbolem spo-
lečného základu skupiny, pak
provazy, jak jste nám řekli,
jsou pro mne nutně východiskem
pro vyjádřování vztahů.
BaR: Výborově, můžeš se na de-
set minut odvázat.

Při promýšlení programu pro
divadelní dílnu jsme si uvědo-
mili, že nejsme schopni vyučovat
žádnou divadelní dovednost.
Na divadle nás nejvíce vzrušuje
proces vzniku společného té-
matu: od setkání k nápadu, od
nápadu k tématu a od tématu...?
A to všechno hrou.

Brook: Konkrétně!
Grotowski: Jak jste to apliko-

vali na Šumperk 85?
BaR: My se stydíme.
Beck: Vypadněte.

BaR: Tome, domníváš se, že me-
toda společných improvizací s
daným principem je relevantní
tvému očekávání?
Tom: Co je to relevantní?
BaR: Tak, Jiří!
Jiří: Co je to improvizace?
BaR: Na tuto otázku jsme celou
dobu čekali.

Dialektická jednota naší skupi-
ny:
Čestmír: Nemám vnitřní potřebu.
Linda: Já jsem šťastná, že
jsem zažila svůj první nápad v
životě.
Frank: Váš projekt se mi nelí-
bí, protože nemohu vyjadřovat
něco skrze nic.
Petr: Ten projekt je opravdu
výbornej pro ty improvizace, já
jsem se nikdy do ničeho tak
rychle nedostal, cítím se hro-
zně uvolněnej, je to bezva, ako-
rát ty provazy mě fakt trochu
s... teda omezujou.
Lucie: Já jsem moc ráda, že si
mohu pohovořit s cizinci.

Děkujeme
Roman Ráček a Jan Borna

ROZCVIČKY

Pravidelný ranní start po všechny dny Divadelní dílny '85 obstarávaly rozcvičky, vedené bratislavskou taneční pedagožkou Ing. Miroslavou Kovářovou. Divadelníci v hodině pro ně značně nezvyklé /pozn. v 7.30! / si celých 45 minut intenzivně rozhybávali tělo a taky svou duši a tento ranní povolený doping umožnil mnohým vydržet s dechem až do hodin vlastně už taky ranních. Byl to právě dech, na který byla především obrácena pozornost, jeho ovládnutí a koordinace s pohybovou činností. Mnozí účastníci se poprvé dozvěděli, jak se v těle střídá uvolnění a napětí a jak správně vypadá uvědomování si vlastního těla. Ukázalo se ovšem, že ne každému divadelnímu adeptovi je pohyb blízký - ostatně to už signalizoval určitý respekt k přihlídkám do třídy pohybového divadla. A tak na rozcvičky také nechodili všichni, kteří měli a pilně cvičily spíše ženy, zatímco muži dali přednost při posilování břišního svalstva zlatému pivnímu moku. Zbývá jen dodat, že rozcvičky s použitím prvků Limon - techniky a za doprovodu rytmické hudby náladu nikomu nepokazily, ba právě naopak.

Každý den Dílny absolvovali postupně všichni účastníci učební hodinu hlasové výchovy, kterou po celý týden vedla Regina Holečková, odb. as. DAMU v Praze. Zeptali jsme se jí tedy:

Setkáváte se někdy s názorem: je hlasová výchova vůbec důležitá pro amatéra?

Dokonce si myslím, že velmi důležitá a její zvládnutí musí patřit k základnímu vybavení každého amatéra. Stejně tak, jako když někdo nezvládne pohybovou techniku, tak když nezvládne základní vnitřní a vnější hlasovou techniku, nemůže srozumitelně tvořit v plném rozsahu. Jeho herecké vyjádření a sdělení je matné a nevyrazné. Takový člověk nedokáže svůj vnitřní svět přetlumočit, zatímco když techniku hlasu dobře ovládá, nemusí se na ni tolik soustředit, může více tvořit a rozvíjet fantazii. Mladí lidé základní hlasové normy někdy trochu podceňují, nebo si dokonce na špatné mluvě zakládají, myslí si, že dobrou hlasovou technikou se ztrácí jejich přirozenost či osobnost. Je to omyl, neboť hlasová charakteristika sice musí zůstat, ale dobrá hlasová technika je jenom jedna.

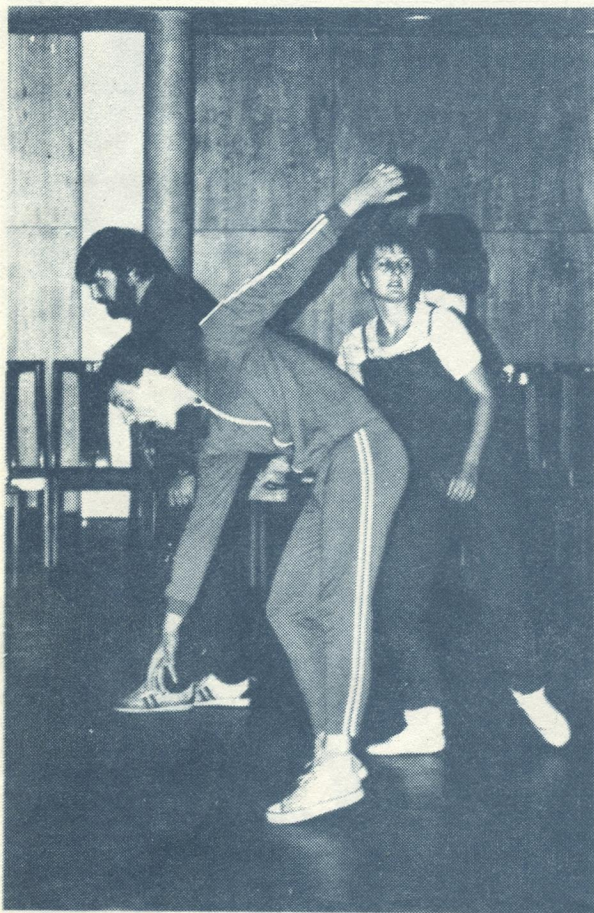
Může vůbec amatér pracovat na své hlase?

HLAS? HLAS!

Musí. V našem týdenním kurzu získali účastníci především návod, jak s hlasem zacházet, a jak hlas cvičit a především si uvědomovat, jak dál hlas rozvíjet. Každý teď bude muset pokračovat sám, třeba i vyhledat spolupráci foniatra. Posadit dobře hlas je věc individuální, ale trvá to většinou alespoň 2 roky systematické práce. Učili jsme společně dechovým, artikulačním i rezonačním cvičením, seznámili jsme se s základy rytmu, tempa i melodiky hlasu. Není to moc, ale je to základ, na kterém se dá stavět. A to platí pro amatéry i profesionály.

Co říkáte tomu, jak se mluví okolo Vás?

Je to trochu smutné. Počínají režiséry, kteří si s oblibou vybírají herce, kteří povýšili svou vadu řeči na osobitost, přes nesrozumitelnou jevištní mluvu a konče třeba tím, co slyšíme od televizních komentátorů ovlivňujících bohužel širokou diváckou veřejnost. Proto se chci ve své pedagogické práci usilovně snažit o to, aby budoucí herci měli těchto nešvarů co nejméně.

KINO & VIDEO

Zvláštností Divadelní dílny '85 bylo večerní promítání filmů a video pořadů. Ve dnech, kdy se neuskutečnilo divadelní představení, jsme postupně mohli shlédnout:

- C. Saura "Carmen"

Filmové zpracování baletu na motivy slavné opery J. Bizeta

- N. Michalkov "Přibuzenstvo"

Excentrická komedie o současných společenských problémech, zachycující osudy tří generací žen

- I. Bergman "Fanny a Alexander"

Psychologická sonda do autobiografie dětství v malém městě na začátku tohoto století

- E. Scola "Tančírna"

Film bez diagoagu, kde na historii tančírny je podáván průřez dějin a vývoje tance od 30. let do současnosti

- F. Fellini "A loď pluje"

Podobenství o světě a společnosti zasazené do období I. světové války.

- Videopořady, zachycující různá významná filmová díla /promítané v každé volné chvíli či přestávce/.

Úvod k promítání, vlastně takové spíše otevření diskuse, vedl Petr Koliha, absolvent režie na FAMU, režisér FSB Praha. Proto jsme se zeptali, jaký byl smysl těchto projekcí. P. Koliha nám řekl:

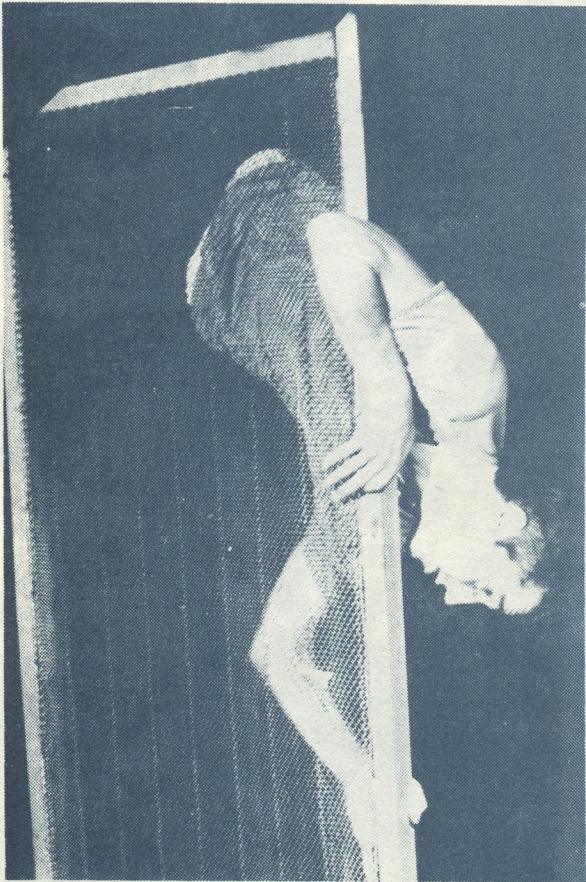
"Filmové a televizní projekce by měly účastníky dílny především inspirovat k rozvíjení jejich obrazotvornosti, a to nejen formálně, ale i ve vztahu k jejich práci ve třídách. Proto byl výběr filmů prováděn ve vztahu k zaměření tříd i k možnosti navození diskuse a konfrontace názorů. Vzájemně ovlivňování divadla s filmem a nyní samozřejmě i s televizí je natolik silné, že tyto projekce měly své plné opodstatnění".

DOPLŇKOVÉ PROGRAMY

Program Divadelní dílny byl doplněn i o dvě divadelní vystoupení:

- Divadlo na okraji
A. Goldflam "Jeden den"
hrál J. Veselý
- Divadlo na provázku
J. Scherhauffer "Labyrint"

UVĚDOMIT SI SEBE SAMA

Rozhovor s Ondřejem Pavelkou a Evou Salzmannovou, herci Divadla na okraji a lektory třídy publicistického divadla.

Co vás přivedlo na dílnu amatérského divadelnictva? Máte přece dost práce v televizi, filmu i na jevišti DNO...

O.P.: Na podobné dílně jsem už potěti, ale jako lektor poprvé. K tomu amatérskému divadlu mám samozřejmě dost blízko, naše divadlo z toho vyšlo a některé rysy se prolinají do naší práce pořád. Navíc s Evou dělám amatérské A-studio, takže jsme tak nějak pořád u věci.

Co byste chtěli ze svých zkušeností předat seminaristům tady na dílně, co je pro ně důležité, aby si odtud odnesli?

O.P.: Divadlo se pochopitelně naučit nedá. Spíš se snažíme mluvit o věcech tvorby, o té práci, kterou herectví představuje.

E.S.: V podstatě probíráme takové ty základní předpoklady, oprávnující hercův vstup na jeviště. To je jednak technika, elementární dovednosti: hlasitá mluva, výrazné gesto. S těmihle základy mívají amatéři většinou obrovské problémy.

O.P.: A pak jde o takové uvědomění si sebe sama, postihnout vlastní individualitu, přednosti i zápory, temperament a charakter, a dokázat to přetlumočit na jevišti. Chceme, aby pochopili, že hraním, tedy pravdivým hraním promítají sami sebe.

E.S.: Amatéři jsou hraním posedlí, ale většinou korigují jevištní pravdu svým pocitem, a to je potom na jevišti nečitelné.

A práce v kolektivu... ?

O.P.: Kromě toho individuálního sebepoznání a práce se sebou a na sobě tu jde samozřejmě o vytvoření modelu kolektivu, kde probíhá a funguje kolektivní - vnitřní komunikace.

E.S.: Aby každý znal své místo a své možnosti. Umět být sebou ve skupině, čerpat od ostatních inspiraci, podněty k přemýšlení.

Co si myslíte o vzrůstajícím zájmu mladých lidí o netradiční formy amatérského divadla, čím je tak atraktivní?

O.P.: Já nevím, nevšiml jsem si nějakého prudkého rozmachu nebo kvantitativní změny. Spíš v muzice, tam jo.

E.S.: Těžko můžeme mluvit my o "generačním" divadle dvacetiletých. Musíte se ptát jich, ne nás.

Petr Žantovský

Můj názor na dílnu.

Moderní umění ve všech druzích je bez slohu. Víc než dřív ve smysluplné umění žádá součet dvou věcí: 1. znalost řemesla, chcete-li výrazových prostředků, tajů práce, kulturní tradice, pak, 2. konkrétní vlastní estetické hodnocení doby tvorbou. Tvůrce se už nemůže tolik schovávat za šablonu, je to smutné, ale musí předvést, co je s to. Musí projevit víc originalitu, deformovat tradici a docílit posun, aby byl jasný jeho přínos, to, proč se vůbec tvorbou zabývá. A jsem u toho, proč sleduji jako člen subkomise pro teorii a kritiku při pražské pobožce SČDU Dílnu. Současné divadlo vzniká, myslím dobré divadlo, na pomezí tvorby amatérů a mla-

dých profesionálů. V kamenných divadlech oblastních i pražských trčí jen nudná znalost řemesla lidí, zatížených televizí a filmem, přičemž znalost profese není zas tak obsáhlá. /Při zahajovacím představení v Národním divadle řekl například z televizní obrazovky režisér Strakonického dudáka a pak herec jedné z větších rolí že jim je halový hrací prostor cizí a že se s ním nikdy nesetkali. Pro většinu amatérů hala není nic nového. Provázci tak hrají, co existují. /Kamenným divadlům tedy chybí osobitost - existují ovšem výjimky, jako Naši furianti v režii M. Macháčka. Staroochoťníkům zase chybí profesionalita v pohybové přípravě, v hlasové přípravě, často jen přebírají repertoár profesionálů. Mladé amatérské divadlo ale má na to, aby se vyhnulo úskalí ztrnulosti pro-

fesionálního provozu a současně aby dosáhlo za pomoci různých dílen, co jim chybí z řemesla. Mladé divadlo má mnoho nectností jistě také, je to hlavně v nedostatečně vnitřní organizaci souborů, nesoustavné vlastní výchově, nevelké schopnosti mít vlastního amatérského dramaturga. Ale i tak si myslím, že má slušnou šanci vedle malých skupin profesionálních. Rada účastníků Dílny v Šumperku má předpoklady k tomu, aby postupně tvořila dobré a zajímavé divadlo, které nepotřebuje náboráře a mluví k době. Líbila se mi práce všech lektorů, to by chtělo samostatný článek. Nejvíce Potužil a Evald Schorm. Fascinuje mě jeho znalost historie divadla.

prom. hist. Milan Cikánek,
člen Ústředního poradního
sboru při ÚKVČ

ZALOŽÍME TRADICI?

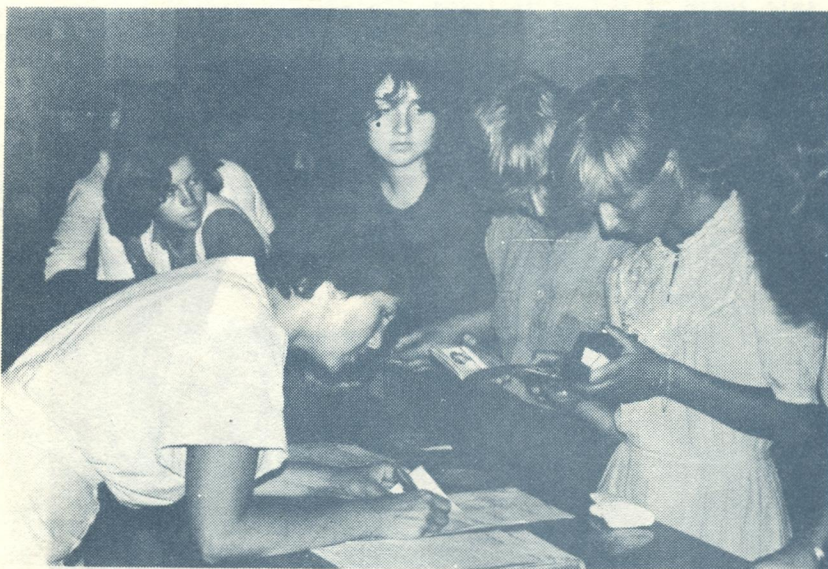
Za Dům kultury a jeho vedení chci říci, že jsme opravdu rádi, že se do Šumperku sjeli mladí příznivci divadla. Chceme udělat všechno pro to, aby se u nás cítili dobře.

Snad prostory našeho DK právě tomuto typu pracovního setkání vyhovují. Pro šumperskou veřejnost je určitě zajímavé, že se mohla zúčastnit jedné z doprovodných akcí - představení Divadla na provázku.

Členky našich zájmových kolektivů, které se účastní práce v jedné ze tříd, si jistě odnesou zajímavé poznatky a podněty pro svoji další práci.

A já osobně? Od "mladička" jsem se zúčastňoval Wolkrových Prostějovů, Šrámkových Sobotek a Pisků, pracoval v různých souborech /spíš typu divadla poezie - posledním je PULS/. Po příchodu do Šumperku jsme začali organizovat krajskou soutěž recitátorů a recitačních kolektivů - a nyní tedy Dílna. A dokonce snad i tradičně v Šumperku? Jsem pro. Toto dění odpovídá moji krevní skupině.

Vladimír Rybička
vedoucí oddělení KVČ
Dům kultury

SETKÁNÍ

Ve středu dopoledne přijal místopředseda ONV v Šumperku Dr. Jaroslav Holouš vedení Divadelní dílny, lektory a zahraniční účastníky. Setkání přispělo k vzájemnému poznání náplně a cílů Divadelní dílny na straně jedné, ale i k hlubšímu poznání kulturně politického života města a okresu Šumperku.

ORGANIZÁTOŘI

Účastníkům dílny by se nedá řílo tak dobře, kdyby se o jejich pohodlí nestarali obětaví organizátoři z Domu kultury. A. Mokrá, obstarávala ubytování a prezenci, K. Sopperová se starala o cestovné, H. Nikodemová vydávala stravenky a pak psala, psala a zase psala, aby mohl vyjít tento zpravodaj. V. Sléha fotografoval a pomáhal s grafickou úpravou a V. Rybička splnil každé technické či provozní požadavky k maximální spokojenosti všech.

STRAVOVÁNÍ

K dobrému vstřebání nabývaných vědomostí a zkušeností nezbytně patří také dobré jídlo a pití. O pohodu účastníků se po celý týden staral kolektiv stravovacího střediska Domu kultury v čele s Petrem Křenkem. Zatímco za barem rozdávala úsměvy a rozlévala znamenité čejkovické víno Alena Čížková, na "pláče" se o naše blaho staraly Ivana Balejová a Nadežda Zajícová. Po dlouhé době jsme všichni viděli - i když někteří dokonce poprvé v životě - jak vypadá stogramová porce masa a že "domácí" strava nemusí být vždycky jenom z domova.

Označení účastníků

Byl to nápad na poslední chvíli, ale ujal se ho V. Rybička, vedoucí oddělení KVČ Domu kultury, sám zpracoval návrh a zajistil výrobu v keramické provozovně severomoravského PSM v Hněvotíně. Keramická "placička" nám umožňovala po celý týden vstup na všechny akce, a pro ty, kteří s ní šetrně zacházeli, bude vzpomínkou na dílnu až zase do příštího ročníku.

ANKETA

/ukázka práce III. třídy/

Proč dělám divadlo?

Chci o sobě něco říct.
Mám možnost vyjádřit něco, co se nedá vyjádřit jiným způsobem.
Uspokojuje mě to.
Mě to taky uspokojuje.
Chci si dokázat, že jsem na světě pro něco.
Ventiluji duševní přetlak.
Proč dělám divadlo? Aby nebylo ochuzeno o vynikající umělkyňi.

Proč se nedá žít bez korupce?

Protože vyplývá ze samé podstaty člověka.
Protože jsou lidé lhotejší a pohodlní.
Protože jsme jenom lidi...

Proč se nedá žít bez alkoholu?

Protože je metlou lidstva a občas se musí zamést všude.
Protože je to lék. Taky.
To není pravda. Bez alkoholu se dá žít.

NÁZORY ZAHRA NIČNÍCH ÚČASTNÍKŮ

Vladimír Dupak, 3. třída
SSSR

Můj hlavní zájem je soustředěn na metodiku divadelní praxe a její tendence. Práce v publicistické třídě se mi velmi líbí, atmosféra, rytmus i vztahy uvnitř skupiny. Jenom se mi zdá, že skupina je příliš velká, je menší možnost pracovat individuálně. Zapsal jsem si a zachytil mnoho důležitých pro svou práci.

Belinda Wriessnegger /Rakousko/

Pro mě jako Rakušanku je velmi zajímavé, jak lidé z jiné země pracují v Divadelní dílně a jaké jsou rozdíly ve srovnání s mojí zemí.

Marc Mosar /Belgie/

Můj první a poslední dojem z této Dílny je kůl a provaz, kůl a provaz, kůl a provaz... Vysvětluji: pro vyjádření našich divadelních možností jsme uvzněni ve velmi omezených podmínkách, které představují kůl a provaz.

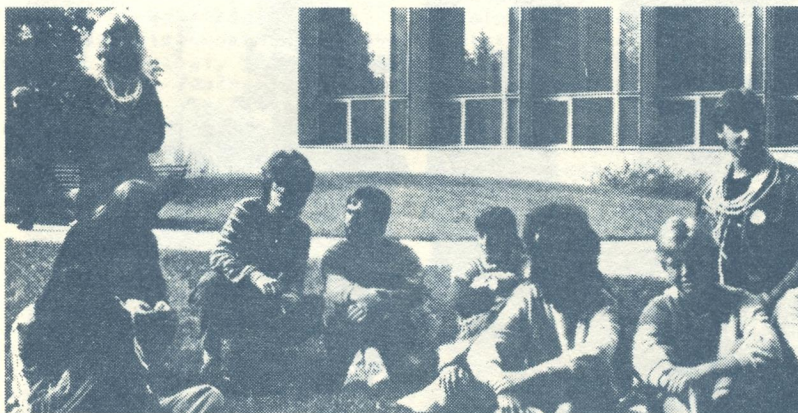
Katrin Reynart /Belgie/

Organizaci Dílny byla věnována velmi dobrá pozornost, ale můj dojem - nudný týden.

CO ŘÍKÁ

Annette Krausová, studentka
divadelní vědy univerzity v
Berlíně /NDR/

Pokládám takové setkání, jako je dílna, za velmi důležité už také proto, že v NDR žádná podobná akce neexistuje. Každý si zde může vybrat, co pokládá za dobré a důležité. Také se mi líbí rozdělení do tříd, takže mezi jejich účastníky může docházet k výměně zkušeností, což je navíc umocněno skutečností, že téměř všichni jsou členy různých amatérských divadel. Velice oceňuji pomoc profesionálních lektorů, bohužel u nás doma se profesionálně zajímají o amatéry jen málokdy. Vše se mi v Šumperku líbilo, organizace klapala a odjíždím do NDR se spoustou nápadů, jak něco podobného zorganizovat i u nás.

Darina Hosová, 4. třída
/SKIP Přerov/

Idea dílny je opravdu perfektní. Jedna moje kolegyně z profesionálního divadla hrozně lituje, že podobná akce není pořádaná také pro profesionály. Velmi si cením práce lektorů, i když si ale myslím, že jsou vůči nám příliš demokratičtí. Chtělo by to být trochu tvrdší a ještě více a konkrétněji vyžadovat naše úsilí směřující ke konkrétnímu výsledku. Vůbec by mi také nevadilo, kdyby dílna byla ještě o týden delší. Mně moc pomohla hlasová výchova - amatérské soubory se jí většinou příliš nezabývají a přitom dobře ovládat svůj hlas je nutné.

Vláška Chocová, 4. třída
/DK Jirásek Česká Lípa/

Na dílně jsem poprvé. Měla jsem jiné představy, možná zpočátku i trochu obavy, ale byla jsem mile překvapena vývojem naší společné práce. Nedovedla jsem si vůbec představit, jak budeme pracovat s kulem, stromem či provazy, nevěděla jsem, zda se jedná o opravdovou věc či metaforu nebo symbol. Když jsem pak zjistila, co vše se dá udělat třeba se stromem, měla jsem první velký pocit uspokojení z práce. Neméně dobrý pocit jsem měla ve chvíli, kdy jsme si s kolegyní připravily improvizaci na mezilidské vztahy, i když nedokonalou, že stihla ostatní, přicházely nové a nové nápady a výsledkem, alespoň z mého pohledu, byla krásná společná etuda. Nesmím ještě zapomenout na výborné kino, divadlo, video.

NÁZORY

OHLASY

Luděk Jičínský, 3. třída
/Bílá divadlo Klímkovice/

Velký význam má pro mne setkání s hodně lidmi z divadelní oblasti. Zaujal mne i doprovodný program - divadla, filmy, video. My jsme sice už v souboru některé metody výuky vyzkoušeli, ale přesto je pro nás účast v Šumperku velkým přínosem. Jsem nadšen, a nejen já, Domem kultury.

Věra Langerová, 4. třída
/LAMPÁ Praha/

Fantastické, co můžeme večer vidět, představení i filmy. Na začátku nám bylo řečeno, že vše je dobrovolné, ale zatím to nikdo nevyužil. Měla jsem několikrát pocit, že se do třídy půjdu jenom dívat, ale pak mě to zase natolik strhlo a pokračovala jsem v práci ve třídě.

Marek Šmidl, 1. třída
/DOMINIK Plzeň/

Mám pocit velmi zajímavé práce, ale myslím, že bude více směřovat k inscenování formou konfrontace. Ale asi nemáme zatím na to, abychom udělali třeba jen část Romea. Budu odjíždět spokojen, odnesu si dostatek inspirace.

Zuzana Augustová, 1. třída
studentka FF

Nejela jsem na dílnu hrát, ale poučit se. Díky tomu, co nám předávají ze svých zkušeností a moudrosti E. Schorma a Z. Potužil, byly mě představy zcela naplněny, dalo by se snad říci i přeplněny. Protože se dožívám skutečně základní věci z oblasti divadla, je pro mne dílna i cenou pomůckou pro moji budoucí profesi.

Naďa Kovářová, 4. třída
HROCH Brno

Když jsme dělali improvizaci tak se nám ukrutně nedařilo. Dlouho jsme svůj nezdar probírali, ale neodradilo nás to, a já sama se těším, že to zkusíme znovu, třeba i vícekrát. Měla jsem zpočátku obavu o atmosféru ale už je vše perfektní.

Ladislav Vrchovský, 3. třída
/AUREKO Ostrava/

Když jsem přijížděl, měl jsem mlhavou představu o pojmu publicistické divadlo. Budu odjíždět s pocitem poznání možného způsobu života.

Petr Meissel, 1. třída
student DAMU

Nejcennější pro mne bylo to, že jsem si mohl povídat a setkávat se se zajímavými lidmi. Že jsem nacházel lidi, kterých si vážím a kterým rozumím, za všechny bych chtěl jmenovat alespoň E. Schorma. Proto mi vadí přílišné oddělení tříd, myslím, že žijeme příliš málo dohromady chybí větší vzájemný kontakt všech.

POSTŘEHY

DOJMY

NEDIVADELNÍ DROBNÍČKY

Některé členky souborů ne-tradičního divadla se rozhodly projevit přizeň jednomu z lektorů opravdu netradičně. Dr. Miki Jelínek dostal k nedělnímu obědu velkou ošatku žlutkových věnečků - zasvěcení tvrdí, že je má hrozně rád. Vznikl tak zcela nový sběratelský koníček, i když šumperský sběratel dívčích věnečků zatím neoznánil, jak hodlá svou sbírku rozšiřovat.

Fenka Liza, vlastním jménem Ceta Černá fantazie, patří už k veteránkám Divadelních dílen. Po Šrámkově Písku a Dílně v Brně zavítala i do Šumperku. Podle jejího štěkotu lze usoudit, že i ona vstřebala dostatek inspirace.

Prodejnu Knihy na tř. Čs. armády jsem bohužel navštívil až poslední den letošní Dílny. Nevím, jestli to bylo tím, že půvabná prodavačka poznala mou přespolní totožnost, ale věřte - nevěřte, k jedné zakoupené knize jsem dostal ještě jednu knihu navíc zdarma. Příští Dílnu půjdu do Knihy rovnou od vlaku.

Restaurace hotelu Grand, po-zdní večerní hodina. Mám přání dva šálky kávy na pokoj. Servírka chvíli váhá, nabízím jako záruku finanční zálohu. A nakonec, kávy jsou i bez zálohy. Platím drobnými, servírka oživne a mění mou hromadu drobných za papírové bankovky. Navazuji a ptám se, kde je v Šumperku spořitelna, pak odpovídám na otázku, co je to dílna a zase se ptám já... Řetězec dialogu by mohl pokračovat, ale káva chladne a loučíme se s úsměvem na tváři i na duši. Dobrý člověk stále ještě žije.

Nedělní ráno patřilo v Šumperku cyklistům, kteří zde absolvovali závod Okolo Praděda. Vzhledem k tomu, že naši přední cyklisté se dopustili řady přestupků a nevěnovali přípravě to, co je nutné, byl jim zakázán start v zahraničí do konce roku a byla přijata i řada dalších kárných opatření. Proto byla na závodě účast bohatá a nakonec zvítězil Petr Vopálka z Rudé hvězdy Plzeň, ještě nedávno adept účasti na mistrovství světa v Itálii. Bylo dobře, že k podobnému postihu na dílně nemuselo dojít.

CO DĚLÁTE, KDYŽ NEJSTE NA DÍLNĚ?

ŘÍČANY

UHERSKÉ HRADIŠTĚ JABLUNKOV

Petra Šalšová /Klub mladých autorů Uherské Hradiště/, studentka

Jsem školní autorské divadlo, vše si píšeme sami. Pod vedením naší profesorky češtiny děláme především pořady ve formě pásem a koláží, ale naše poslední představení "Okno" je celistvým útvarem, pojednávájícím o vzpomínání dospělého člověka na dětství. Snažíme se i o spolupráci se zkušenými tvůrci, naposledy vedl naše soustředění Z. Čecháček z brněnského divadla X.

SLANÝ

Jaroslav Hložek /DIVIDÝLKO Slaný/, knihkupec

Snažíme se být divadlem typicky autorským, vše co hrajeme si píšeme sami. Já sám, kromě toho, že občas z nutnosti taky hraji, především režisuji; v poslední době to byly divadelní hry "Status quo" a "Jak jsem vyhnal válku". Protože jsme v souboru začínali počítovat nutnost určité změny v používaných výrazových prostředcích, naše poslední inscenace "Večeře s Thálií" bude koláží s parodií na divadelní styly i některé divadelní nešvary. Vlastní je nám hlavně humor, ať už se slovem nebo písničkou.

Halina Przewczková /IKRA Jablunkov/, studentka

Náš soubor existuje 2 roky, je nás asi 15 a já v souboru hraji po celou dobu. V současné době připravujeme volně pásmo jednotlivých divadelních etud. Naše představení ještě nemá název a není definitivně dočleněno, ale protože jsme získali dobrou možnost zkoušení v prostorách těšinského divadla, chceme se na podzim představit divákům.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Monika Ševčíková /PROVIZÓRIUM České Budějovice/, studentka

Ve studentském kolektivu pedagogické fakulty hraji rok, ve kterém jsme zvítězili s představením "Uragán světem burácí" na Akademickém Brně a zúčastnili se jako hosté Akademického Prešova. Naše představení je kabaretním pásmem anonymní dělnické poezie dvacátých a třicátých let, ale zabýváme se i inscenováním poezie a samozřejmě jako budoucí pedagogové hrajeme pro děti a mládež. Naposledy to bylo pro děti z mateřských škol "Kubula a Kuba Kubikula", a tak vlastně spojujeme svůj osobní zájem se svou profesí.

Ilona Flachsová /DIVADELNÍ SOUBOR Říčany, nyní rovněž LUCERNA Praha/, zdravotní sestra studuje lidovou konzervatoř

Hraji teprve jeden rok, a tak jsem ještě plná dojmů z první inscenace, kterou je suggestivní příběh I. Bukovčana "Než kohout zazpívá". V tomto představení hraje z třicetičlenného souboru 11 členů, kteří jsou prakticky neustále společně na jevišti, takže se jedná o hru herecky opravdu náročnou a neméně náročnou pro herce ale i diváky je obsahové poselství hry, řešící otázky viny a morální zodpovědnosti člověka, který se dostal do kritické mezní situace a musí odhalit svůj charakter. Ve hře hraji šestnáctiletou dívku, která zpočátku nechápe závažnost situace, ale postupně ji poznává a zároveň vlastně dozrává v dospělou ženu. Účinkování v této hře bylo pro mne velkou hereckou, ale i osobní zkušeností.

Nyní hraji rovněž v souboru Lucerna, kde připravujeme rockový muzikál "Staré pověsti české". V tomto představení hraji, zpívám i tančím, a tak očekávám zase nové zkušenosti a zážitky.

PRAHA

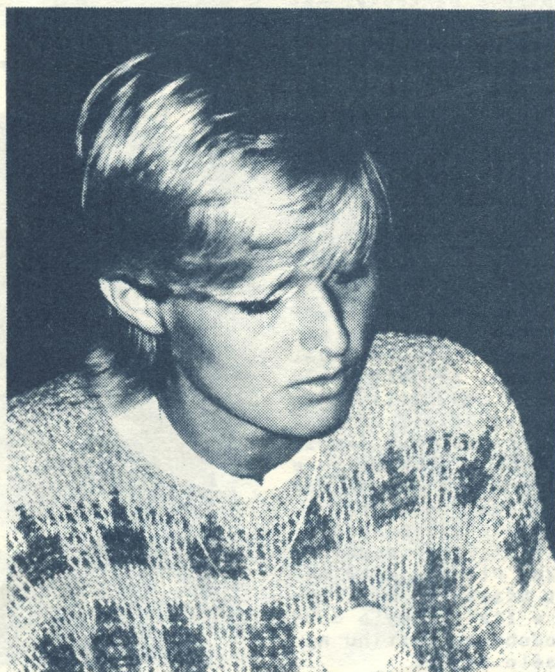
Marek Pokorný /STUDIO POEZIE Praha/, student FF

V souboru převážně studentů filosofické fakulty, který před 4 lety založil Zbyněk Vybíral, především režisuji. Naposledy jsem inscenoval Paveseho "Přijde smrt a bude mít tvé oči" a v současné době připravuji scénickou montáž "Jste zbabělec Ratengifte".

JIČÍN

Štěpánka Štěpánová, Petra Machová, Valja Štěpánová /SUTERÉN Jičín/, studentky

Snažíme se o syntézu různých divadelních žánrů, činoherních a především loutkářských, kde prostřednictvím loutek či dokonce jen obyčejných divadelních rekvizit jsou vyjadřovány symboly a znaky, charakterizující divadelní děj. Soubor, který existuje již pět let, se v současné době prezentuje představením "Příběh"/ podle Anatola France/ o proměně člověka nespravedlivě zasaženého životním osudem. Inscenace používá kontrastu akcí loutek a živých herců a pro hlubší pochopení a dokreslení psychologie postav je doprovázena veršemi J. Prévverta.

ČESKÁ LÍPA

Jana Važanová /DK Jirásek Česká Lípa/, dramaturg

V souboru hraji, mám za sebou už i režijní debut a také recituji. Po několika představení inklinujících silně k malým jevištním formám, jsme se představením "Jak se vám líbí" zase vrátili ke klasickému divadlu. Naše práce vychází z kvalitní základní režijní přípravy, kterou potom kolektivně dotváříme až po výsledné představení. Shakespearův text bereme pouze jako podklad, ale vlastní děj je upraven tak, aby byl srozumitelný pro současného diváka. S tímto představením jsme hostovali v NSR a na letošním Jiráskově Hronově získali tři ceny. Také připravujeme již desátý ročník Českolipského divadelního podzimu, který bude tentokrát věnován tématu "Klasika dneška".

PŘEROV

Dan Hos /SKIP Přerov/, student

Máme velký záběr činnosti, organizujeme autorské klubové večery a působíme jako divadlo poezie i divadlo malých jevištních forem. Na klubové večery zveme zajímavé osobnosti, které vystupují v rámci autorských kabaretů. Inscenovali jsme Holanovu "Panychidu" a zajímavostí je, že jak v divadle poezie, tak i divadle MJF.

PLZEŇ

Soňa Špenátová /DOMINIK Plzeň/ studentka

Zaměřujeme se na rituální divadlo, ověřujeme si na sobě navozování pocitů a umění s nimi zacházet. Začínáme od námětu, pak jej skupinově rozvíjíme a teprve potom přichází vlastní inscenace. V současné době připravuje "Tracyho tygra", ale zatím se nedá výsledek odhadnout.

ŠUMPERK

Saša Pálková /AM divadlo Šumperk/, učitelka

Pracuji v souboru jeden rok a máme výhodu v tom, že s námi spolupracuje profesionální herec J. Vobecký ze šumperského divadla i student režie na JAMU P. Lokaj. Pod jejich vedením hraje na motivy sci-fi povídky R. Blocha Vlak do pekla představení "Báječná jízda". K vyjádření myšlenek hry používáme metodu po sobě jdoucích filmových stříhů či záběrů v a-rénovém prostoru. Na příští prázdniny chystáme projekt, kdy chceme s koňským povozem putovat s "kočovním divadlem" po okolí a hrát představení pro děti.

PRAHA

Zdeněk Pecháček /A-Studio, Praha/, učitel

Pod vedením Ondřeje Pavělky se snažíme o osobní výpověď o sobě a o komunikaci a konfrontaci se společností. Vycházíme z principů publicistického divadla, naпоследy v představení "Zpráva o A".

PRAHA

Radmila Kratochvilová /SKUPINA PS Praha/, učitelka loutkářství na LSU

Naším nejpoužívanějším uměleckým prostředkem jsou oživené rekvizity, jejichž pomocí chceme realizovat projekt společného představení několika her - Trójanky, Elektra, Orestes /Euripides/. Tento zdánlivě neuskutečnitelný nápad se nám zpočátku nedařilo naplnovat. A pak najednou se vše logicky poskládalo a přitom obsah všech původních her zůstal zachován.

KLIMKOVICE

Jan Čihal /BÍLÉ DIVADLO Klimkovic/, rentgenový laborant

Již druhý rok hraje Hrabalovu "Hráz věčnosti", ale svou pozornost výrazně také zaměřujeme na pořádání krajských divadelních dílen. Zatím jsme uspořádali dvě, jednu pro politické divadlo za vedení P. Ostzlého a druhou pro pohybové divadlo, kterou vedl V. Martinec /z té je dokonce natočen film/. Děláme i další malé akce, např. jsme inscenovali Máchův Máj přímo v přírodním prostředí a chystáme další dílnu, tentokrát pro výtvarné divadlo. Zároveň připravujeme i další představení, tentokrát na podkladě díla E. Stachury a T. No waka.

HRADEC KRÁLOVÉ

Ema Zámečnicková /DIVADLO DO KAPSY Hradec Králové/, metodička OKS

Já sama hlavně režisuji, ale pracujeme především kolektivně. Členům souboru, který tvoří 14 až 17 dětí, zadáváme pouhou kosturu příběhu a další práce už je společná. Jsme divadlo autor ské, vycházíme z pocitů a myšlení mladých lidí. Inscenace "Dva roky prázdnin na půdě" podle J. Werna, kterou nyní hrajeme, ukazuje elán, fantazii i zřetelnost mladých lidí při představeních něčeho, co už dospělí nemohou nikdy zažít. Zároveň připravujeme hru, která bude vycházet z názorů dětí na tzv. "bačkorovou kulturu". Práce v souboru je moc pěkná a pomáhá mi i v mé profesi k hlubšímu poznávání problémů v celé oblasti kultury.

BRNO

Marek Pivovár /VADIDLO Brno/, student a skupinový vedoucí

V naší práci chceme naplnovat smysl svého názvu, což pro nezasevěné znamená především vybízet ke zvýšenému myšlenkovému úsilí diváka. Nejde nám totiž o jeho okamžitou spokojenost a okamžitou kladnou reakci či frenetický potlesk, ale o to, aby divák od nás odcházel s vědomím, že tak to nemůže být a musí se něco udělat. Proto nás těší, když spokojenost diváka zjišťujeme dlouhodobě a když divák k nám najde znovu cestu. V poslední době se složení souboru pozměnilo, ale na repertoáru zůstává stále hra "Hm..." o zlu v člověku a ve společnosti. Zároveň připravujeme naše nové představení pro příští sezónu, ale k tomu zatím nic neprozradím. Přijďte se podívat.

CO DĚLÁTE, KDYŽ NEJSTE NA DÍLNĚ?

DÍLNA JAKO ZÁŽITEK A INSPIRACE

Národní dílna Šrámkova Písku, pracovní setkání mladých a materských divadelníků převážně ze souborů autorského divadla a malých divadelních forem se chýlí k závěru. Vyvrcholila tu celoroční přípravná práce, na níž se podílel tým odborníků. Přesto jsme startovali s handicapem – bez lektorů z NDR a SSSR, kteří se ze závažných a objektivních důvodů omluvili dva dny před zahájením, ve chvíli, kdy nezbylo nic jiného než trochu improvizovat a odhodlaně překonat nepříznivý osud. Měli jsme tu ovšem vynikající pracovní podmínky v podobě příjemného prostředí Domu kultury ROH Pramet a výjimečného pochození až fandění jeho pracovníků /kdo už zažil více dílen, seminářů či přehlídek, ví, že to vůbec není běžné/.

Dílna 85 tedy končí. Zajisté by bylo naivní domnívat se, že všichni, kdo se Dílny zúčastnili, teď dovedou "dělat divadlo" a na příští Šrámkův Písek přivezou skvělé inscenace. To se naučit nemá a už vůbec ne za týden. Podstatné je, že na dílně může člověk prožít několik dní ve společenství lidí stejného nebo obdobného zájmu, lidí, kteří jsou nebo by měli být citlivější, vnímavější ale také aktivnější a názorově vyhraněnější, než je obvyklé.

Byla tu dána šance spolupracovat s lektory, kteří za sebou mají prokazatelné umělecké výsledky, ovlivnili vývoj českého divadla, nebo s lektory, kteří i při svém mládí zaujali osobitým uměleckým názorem a schopnostmi. Šance poznat jiný způsob práce, než je třeba teď, s nimiž seminaristé pracují v domácím souboru. V hodinách hlasové výchovy a při pohybových rozcvičkách měli seminariště možnost získat informace o metodice zdokonalování nezbytných technických předpokladů pro hereckou práci.

Nemá smysl si namlouvat, že každý tyto možnosti naplno využil. Nikdy není snadné představit nervový nápor, jaký představuje práce ve skupině lidí různých znalostí, zkušeností i předpokladů, otevřít se před lidmi, kteří se v počátku práce většinou ani neznají. Překonat napětí a konflikty, které při intenzivní práci nutně vznikají, vyrovnat se s tím, že realita je jiná, než představy o způsobu práce, že nepokračuje tak rychle, že lektor zdánlivě bezdůvodně nesáhá po nejsnazší a nejpřímější cestě řešení problému. A navíc vystačit se silami na pracovní den, který začíná o půl osmé ráno a končí o půlnoci. Ne každý to

na sto procent zvládl a ne každý byl ochoten ze sebe vydat maximum. U všech nebyla touha poznat, prožít a prožít tak silná a žhavá, aby zdolala navykklé polovičatosti, nechtěl by z ráno vstávat, návyk nehnout se příliš do práce, osobní uzavřenost apod. A tak i když intenzita práce ve druhé polovině týdne výrazně stoupla, přesto pro každého zvláště a v závislosti na osobním nasazení platí věta, s níž jsme zahajovali, totiž že "dílna bude taková, jakou si ji uděláte".

Výsledky nejsou jednoduše měřitelné, rozhodně nejdou vyjádřit procenty, a každý by je nejspíš pojmenoval jinak, ale domnívám se, že se tu odvedla dobrá práce a mnohé se podařilo. Snad by to šlo shrnout pod pojmy "bohatší zkušenosti", "zážitek", "inspirace". To jsou hodnoty, které se neprojeví přímočaře, ale které nám mohou pomoci k tomu, abychom byli vnitřně bohatší a tvořivější, abychom byli více lidmi. To nám může pomoci "dělat" lépe divadlo a snad i lépe /ve smyslu plně/ žít.

Dr. Vítězslava Šrámková
ÚKVC Praha

